

Vad är adjektiv?

Hur använder man adjektiv?

"Adjektiv" är ord som beskriver hur någon eller något är eller ser ut.

Ordet adjektiv kommer från början från ett ord som betyder "ord som kan läggas till".

När du vill berätta hur någon eller något är eller ser ut, använder du ord från ordklassen adjektiv.

Du beskriver alltså en person eller sak med ett adjektiv.

En **röd** ros. Pojken är **stark**.

Adjektiven står alltid tillsammans med ett substantiv eller pronomen.

Exempel på olika adjektiv: Stor, liten, röd, sur, gul, tjock, kraftig, glad och svart.

Placering av adjektivet

Du kan sätta adjektivet på olika ställen i din kommunikation. Det ändrar inte på adjektivets betydelse.

Adjektivet kan stå framför substantivet

- Den **röda** bollen.
- En **sur** flicka.
- Den **svarta** grisen.
- Den **tjocke** polisen.
- En **stor** hund kom på vägen.

Övningsuppgift

Skriv ner meningar och använd olika adjektiv som står framför substantivet.

Flera adjektiv kan stå framför substantivet

- Ett **underbart, vackert** och **rött** hus.
- En **ung, snygg** flicka.
- Vilka **stora, röda** tomater som ligger där!
- Han såg en **stor, kraftig** hund.

- Ulla hämtade en **fin, svart** katt.

Övningsuppgift

Skriv ner meningar med flera adjektiv, som står framför substantivet.

Adjektivet kan stå efter substantivet

Adjektivet kommer då efter orden vara eller bliva och dess olika former.

- Bollen är **rund**.
- Grisen är **tjock**.
- Han blev **stor**.
- Olle hade blivit **lång**.
- Stina var **söt**.
- Hon är **snygg** och **glad**.
- Olle är **framgångsrik, rik, snygg** samt **trevlig**.

Fler exempel på adjektiv som står efter substantivet

Lägg märke till att de beskriver personen eller djuret.

- Pär sprang **själv** i skogen.
- Ewa gick alltid **ensam** och shoppade.
- Joel ligger **trött** i sängen.
- Henrik satt **glad** i stolen efter lotto-vinsten.
- Berit kom **ensam** till festen.
- Lill har stått länge **ledsen** vid trädet.
- Olle simmar **pigg** vidare.
- Hunden kom **trött** hem efter rundan.

Övningsuppgift

Skriv ner meningar och använd olika adjektiv som står efter substantivet.

Böjning av adjektiven

Du ändrar form på (böjer) adjektiven, när du kommunicerar med andra människor.

Man kan böja adjektivet på två olika sätt: genom "kongruensböjningar" och genom att använda adjektivens olika böjningsformer, som finns i deras "komparationer".

Adjektivets kongruensböjning

"Kongruensböjning" är när man ändrar form på adjektivet (böjer det) för att det skall passa substantivet.

Exempel: Kan du kongruensböja ordet "fin"?

"Kongruensböjning" är också själva uppställningen av ett adjektivs olika böjningar för att passa substantivet.

Exempel: Läraren skrev upp kongruensböjningen på tavlan.

Exempel på olika kongruensböjningar av adjektiv

- Röd, rött, röda
En **röd** bil körde just förbi.
Han höll upp ett **rött** skyнке.
Ät inte **röda** karameller.
- Dyr, dyrt, dyra
Var det en **dyr** vas?
Kalaset blev **dyrt**.
Det var **dyra** blommor du köpte.
- Fin, fint, fina
Vilken **fin** hamster du har!
Ulla fick ett **fint** skrivbord i present.
Endast **fina** gäster fick komma in.

Kongruensböjningen av adjektivet påverkas av substantivets genus och numerus.

Se artikeln om [substantivet genus](#) och [numerus](#).

- Maskulint substantiv i singular form:
En **lycklig** man gick på gatan.
- Maskulint substantiv i plural form:
Lyckliga män gick på gatan.
- Substantiv från t-genus i singular form:
Ett **vackert** träd står på tomten.
- Feminint substantiv i singular form:
En **vacker** kvinna tittade på utsikten.
- Feminint substantiv i plural form:
Vackra kvinnor tittade på utsikten.
- Substantiv från n-genus i singular form:
En **röd** bil körde fort.

- Substantiv från t-genus i singular form:
Ett **rött** hus skall rivas.
- Substantiv från n-genus i plural form:
Röda bilar körde fort.
- Maskulint substantiv i singular form:
En **snygg** man gick på gatan.
- Substantiv från t-genus i singular form:
Ett **snyggt** skrivbord står i rummet.
- Substantiv från t-genus i plural form:
Snygga skrivbord står i rummet.

Övningsuppgift

Skriv ner meningar och använd olika adjektiv tillsammans med olika substantiv och se hur de ändrar form.

Att komparera adjektivet

"Att komparera" adjektivet innebär att man säger eller skriver adjektivets olika jämförelseformer.

Exempel: Nils gjorde en komparation av ordet "glad".

Hon kunde göra en komparation av adjektivet "söt".

Kan du komparera det ordet?

Barnen lärde sig att komparera olika adjektiv.

"Komparation" är även namn på adjektivets olika jämförelseformerna uppställda i en viss ordning.

Exempel: Här är en komparation av ordet "dålig".

Man kan inte ändra på en komparation.

Olle hittade många komparationer av adjektiv i boken.

Stina skrev ner sina komparationer i skrivboken.

Ordet komparera betyder ursprungligen att "jämföra olika saker med varandra".

Hur man komparerar de olika adjektiven

En komparation av adjektivet gör man oftast genom att lägga till ändelserna – are och – ast.

Nils är svag, men Per är svag-are och Bill är svag-ast.

Artikel från www.ordklasser.se. Testa dig själv på www.grammatiktest.se

Copyright © 2012 Peter U Larsson www.peterularsson.se

Adjektivets olika jämförelseformer:

- Positiv
Grundformen kallas positiv: glad.
- Komparativ
Andra jämförelseformen kallas komparativ: gladare.
- Superlativ
Den högsta jämförelseformen kallas superlativ: gladast.

Vanlig komparation av adjektivet

Komparation av adjektivet genom att lägga till ändelserna – are och – ast.

Positiv – komparativ – superlativ

- Glad – gladare – gladast
Stina är **glad**, Olle är **gladare**, men Pär är **gladast**.
- Sur – surare – surast
Aina är **sur**, jag är **surare**, men August är **surast**.
- Snäll – snällare – snällast
Hon är **snäll**, han är **snällare**, men Oskar är **snällast**.
- God – godare – godast
Tårtan är **god**, kakan är **godare** och glassen är **godast**.
- Söt – sötare – sötast
Flickan är **söt**, mamman är **sötare** men mormor är **sötast**.

Övningsuppgift

Skriv ner meningar med olika adjektiv och komparera dem enligt ovan.

Adjektivet ändrar vokal

Ibland när du komparerar ändrar du vokal på adjektivet.

Positiv – komparativ – superlativ

- Stor – större – störst
Victor är **stor**, Hugo är **större**, men Bengt är **störst**.
- Tung – tyngre – tyngst
Mopeden är **tung**, bilen är **tyngre** och lastbilen är **tyngst**.
- Lång – längre – längst
Peter är **lång**, Bosse är **längre** men Björn är **längst**.

- Ung – yngre – yngst
Yngve är **ung**, Berit **yngre** och Hannah **yngst**.
- Låg – lägre – lägst
Bordet är **lågt**, stolen **lägre** och pallen **lägst**.

Övningsuppgift

Skriv ner meningar med adjektiv som ändrar vokal vid komparation.

Adjektivet ändras helt

Vid vissa tillfällen när du komparerar måste du ändra adjektiven helt.

Positiv – komparativ – superlativ

- Liten – mindre – minst
Ture är **liten**, hon är **mindre**, men Anton är **minst**.
- Bra – bättre – bäst
Lisa tycker att katter är **bra**, hundar är **bättre** och hästar är **bäst**.
- Dålig – sämre – sämst
Yngve är **dålig** på bordtennis, Johan är **sämre** men Pär är **sämst**.
- Gammal – äldre – äldst
Olof är **gammal**, Vera **äldre** men Elin är **äldst**.
- Ond – värre – värst
Ormen är **ond**, skorpionen **värre** och krokodilen **värst**.

Övningsuppgift

Skriv ner meningar med adjektiv som ändras helt vid komparation.

Komparation av längre adjektiv

Längre adjektiv kan kompareras genom att man använder orden "mer" och "mest".

Positiv – komparativ – superlativ

- Kritisk – mer kritisk – mest kritisk
- Högljudd – mer högljudd – mest högljudd
- Omtyckt – mer omtyckt – mest omtyckt
- Spännande – mer spännande – mest spännande
- Intressant – mer intressant – mest intressant

Övningsuppgift

Skriv ner meningar med olika längre adjektiv och komparera dem med orden mera och mest.

Adjektiv som ej går att komparera

En del adjektiv kan inte ingå i en jämförelse och kan därför inte kompareras.

- Gravid
- Död
- Barhuvad
- Trekantig
- Daglig

Substantivering av adjektiv

"Substantiverat adjektiv" är ett adjektiv som har gjorts om och fungerar som ett substantiv.

Du kan göra om adjektiv så att det fungerar som ett substantiv, när du kommunicerar med andra människor.

Orden "den", "det" eller "de" måste då ibland sättas framför adjektivet.

- Den **gamle** gick och lade sig.
- De **unga** satt längst fram i kyrkan.
- Det finns kaffe till både **unga** och **gamla**.
- Den **lille** skrattade i vagnen.
- De **äldre** hämtade nya rullstolar.
- **Äldre** och **yngre** kan samsas vid bordet.
- Det **sanna** kommer alltid fram till slut.
- Maten kom snabbt till oss **unga**.
- De **fina** lägger du i hyllan.
- Den **söta** vill jag dansa med.
- Vi **äldre** fick gå före i kön.
- De **dåliga** kan du slänga.

Övningsuppgift

Skriv ner meningar med substantiverade adjektiv.

Nu vet du vad adjektiv är och hur de används!